

RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „**Narodni Tiskarni**“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „**Rodoljuba**“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

20. štev.

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1893.

III. leto.

Še jedenkrat notranjska volitev!

Že v tretjič govorimo na tem mestu o dopolnilni volitvi na mesto pokojnega Hinka Kavčiča v notranjskih kmetijskih občinah. Povedali smo svojim bralcem, da se je za ta deželnozbornski mandat oglasil eden jedini kandidat, namreč g. Jurij Kraigher, trgovec in upravitelj velike kmetije v Hrašah. Ker nam je ta kandidat znan kot visokoizobražen mož, kot iskren Slovenec in kot temeljit poznavalec kmetijskih razmer in ker je tudi veren katoličan, nadejali smo se, da bo to pot potihnil naš domači prepir in da bodo Notranjci mirno in složno volili tega svojega rojaka, ki združuje v sebi vse lastnosti, katere sme slovenski kmet zahtevati od vsakega, ki se mu ponuja za poslanca. Zato je „Slovensko društvo“ na nasvet veljavnih notranjskih mož tudi opustilo misel, sklicati še poseben volilni shod, da bi se ne reklo, da hočemo po sili zdražbo delati, kajti na takem shodu bi bila neizogibna marsikaka ostra beseda o naših žalostnih domačih razmerah.

A tudi to pot smo se, kakor kaže, preveč zanašali na poštenje svojih domačih političnih nasprotnikov. Prihajajo nam namreč iz različnih krajev volilnega okraja vesti, ki pričajo, da nekateri ljudje — in žal, da se jim je pridružila večina kranjske duhovščine! — ne morejo živeti brez prepira in da huje nego nevernega Turka sovražijo vsakega domačina, ki ne trobi slepo v njih rog. — Kakor rečeno, se zoper gosp. Kraigherja ni oglasil noben kandidat. To je naravno, ker celó „Slovenec“ to glasilo nekaterih boja- in gospodarstvaljnih Ljubljanskih kaplanov, ni vedel očitati g. Kraigherju prav ničesar drugega, kakor to, da se je proglasil na volilskem shodu za pristaša narodno-napredne stranke. A to je že velikanski greh, kajti za napredek naroda ne sme skrbeti poleg imenovanih Ljubljanskih kaplanov, katerim se mora zdaj na višje povelje hoté ali nehoté klanjati skoraj vsa kranjska duhovščina, nihče drug. — Ker

LISTEK.

Drobtinice.

(Iz hrvatskega.)

Pri polni mizi na grajskem vrtu raduje se plemenita gospoda. 10letni grajski sinček meče črnemu, velikemu Lordu velike komade mesa.

„Še malo srne, Lord! Na, tu, pazi . . . jeden, dva — tri, hop!“ Lord zgreši, meso pade v pesek, Lord ga povoha in se mirno spusti na tla.

Izza ograje poželjivo z očmi požira meso, ki ga Lord ni maral, mal, raztrgan otrok. Počasi se priplazi, segne z roko . . . Lord zarenči: —

„Ha, tako, capin tatinski! Krasti hočeš, kaj ne? Hop, hop Lord, drži berača, hop Lord!“ kriči grajski sinko.

„Mama bolna, mama lačna!“ jeclja mali krčevito stiskaje komad mesa.

„Hop, hop Lord!“ Lord spusti glavo . . .

„Na, tatinska krv, da boš znal krasti!“ Grajski sinko udari siroto z bičem po obrazi . . . Malček se zgrudi v krvi — — — Lord skoči, preobrne ga s sapo hov, hov, hov in jokaje otrok pobegne iz vrta . . .

Ha, ha, ha, dobro Karlo! Odločen dečko, plemenita krv! Bravo, Karlo, bravo!“ kriči jeden plemenite gospode. Društvo se s krohotom zasmeje . . . bravo, Karlo, bravo!“

Hov, hov, hov . . .

Bravo, Karlo, bravo! Hvala, plemenita gospoda hvala! — Hov, hov, hov.

„Babica, zlata babica, kaj je za onimi gorami tam? Konec sveta? Glej, ono malo zvezdico, ono tam, ono je moja zvezdica, ona Tvoja, mamina ona, atejevo vidiš? In nad zvezdami angeljci pojo, babica? Babica, zlata moja babica, pripoveduj Jožetu o angeljcih, zvezdicah!“

se torej ti ljudje niso upali očitno nastopiti zoper oglašena kandidata, jeli so na tihem ščuvati in hujskati ljudstvo zoper njega ter delati na to, da se volijo taki volilni možje, ki bodo pripravljene glasovati za vsakega kandidata, katerega jim bo v zadnjem trenutku priporočal „Domoljub“, ne da bi ga poznali in ne da bi vedeli, ali je sposoben in voljan zastopati pravice in želje notranjskega kmeta ali ne.

Na nekaterih krajih obljubujejo, da se bo volil ta ali oni priljubljeni posestnik, na drugih obetajo zoper drugega kandidata, a vse se vrši tajno in na tihem. Nič čuda, ker se luči boje! Prav tako deluje se tedaj zoper jedinega oglašena kandidata, kakor deluje krt pod zelenim travnikom. In to naj je pošteno in krščansko?

In nemogoče žalibog ni, da se posreči tej ponočni stranki tudi to pot skaliti vodo in v kalnem ribariti. Saj je znano, da so v zadnjih letih zbegali — Ljubljanski brezdomovinci že večino kranjske duhovščine z lažnjivim klicem: „Vera je v nevarnosti“. Drugih listov, kakor onih, ki so povšeči bojevitim Ljubljanskim kaplanom, duhovnik na deželi po želji škofovi ne sme brati in ako se mu tako dan za dnevom zatrjuje, da je vera v nevarnosti, sicer s početka odkimuje, naposled se mu pa res utrdi v glavi to, kar mora vsak dan poslušati. Poleg tega pa tudi mladi kaplani strogo nadzorujejo svoje desetkrat pametnejše župnike. Ako pa potem nekateri duhovniki v politične namene zlorablajo svoj mogočni upliv na narod, s katerim si je nekoč naša duhovščina, ko je tudi pri nas še veljalo politično poštenje, pridobila toliko lepih zaslug za naše narodno probujenje, ako tedaj nekateri duhovniki zlorablajo ta svoj upliv, potem je križ in težak boj. Svojemu dušnemu pastirju se nihče rad ne zameri; ako

beseda pri možu ne izda, pa izda pri ženi, in ako ne doma, pa v cerkvi in tako odpada glas za glasom. Saj nekateri naši dopisniki celo trdijo, da se je birmansko potovanje gospoda knezoškofa uporabilo za to volitev.

Tak je torej dandanes pri nas boj zoper domače naprednjake, zoper pošteno slovensko stranko in tako se tudi deluje sedaj zoper narodno-naprednega kandidata Jurija Kraigherja po notranjskih kmetskih hišah. Nekdaj smo slišali glas o notranjski zavednosti! Sedaj naj se pokaže ta zavednost, vsak volilni mož, naj je bil voljen na ta ali oni upliv, glasuje naj pri volitvi **po svoji vesti in prepričanji** — in zmaga bo naša. Ta naša zahteva

do volilnih mož je gotovo poštena! Ako pa tega ne bo, tedaj bomo vedeli, da je vsaj za sedaj prazna beseda tista notranjska zavednost. — Tudi mi bi bili lahko na drug način delovali, tudi mi bi lahko povedali marsikaj o onih, ki nas ta hip obrekujejo in proklinjajo pri notranjskih volilcih in marsikaj takega, kar bi jim delalo sila malo časti. A mi smo zapisali na svojo zastavo pred vsem **poštenje** in z umazanimi sredstvi se nikdar ne bomo borili niti metali izza plota kamenje in blato na svojega nasprotnika. Narodni krti nečemo biti in ako še ne more zmagati poštenje, tedaj tudi lahko čakamo pod visoko, ponošno vihrajočo zastavo slovensko, na kateri je zapisano: „V pošten boj za poštene pravice slovenskega naroda“.

In sedaj zavedna Notranjska govori ti, ako si zares zavedna, ako te še ni obsenčila temota nekrščanskega sovraštva zoper prave in odkritosrčne prijatelje naroda.

Daj, babica, nikdar več ne bom plakal!“ Tako prosil je štiriletni otrok svojo staro babico.

Nedolžni angelj! Oko mi rosi . . .

* * *

Zamišljeno, pogled v daljavo vpiraje stoji na straži vojak. Daleč, daleč za gorami slamnata hišica, v njej stara, slaba ženica, njegova mati. Dve leti je ni videl. Plaka li, sirota, za svojim jedincem?

„Sinko, dete!“ — Vojak se strese kot od strele zadet, upira oči v starico, ki ob palici prihaja do njega.

„Sinko, dete moje!“ — Vojak popusti svoje mesto, razprostira roke: „Mati!“

„Tako stražiš, pes?“ kriči srdit častnik. Korporal v zapor s tem psom! „Okreni se, stopaj!“ zapoveda korporal.

„Gospod! Jedino tega otroka imam na celem sveti svojih. Cel dan sem stara, slaba hodila, da vidim svoje dete. Gospod imejte usmiljenje, zmislite se na svojo mater!“ prosi starka.

„Poberi se, čarovnica stara! Kaj mi mar Ti in celi svet! Služba je služba!“

„Dete mi daj, sina mi daj, zver brez srca!“ Starka pohiti za sinom, moči jo popusté, zgrudi se na zemljo . . .

Mirno se sprehaja častnik žvižgaje si okroglo pesmico . . .

Mati? Pah, on je vojak, vojak od pete do glave!

* * *

„Mejaš Matija, preoral si mi, pravim in zopet pravim. Glej, tu je bil mejnik zakopan! Deniva ga nazaj in cela stvar je v redu brez greha in pravdanja!“ govoril je Rometov Jože sosedu Matiji Tkalcu.

„Ni res, dragi sosed, ni res! Tako daleč sem vedno brazdo rezal in vedno je bom. Svoje lasti ne poklanjam nikomur!“ hitel je Matija Tkalcu.

„Naposled mi vzameš njivo, sosed! Tega ne morem trpeti! Deniva mejnik nazaj . . .“

„Nikdar in nikoli, pravim! Če Ti ni po volji, pojdi, gosposka je za to!“

„Dobro, dobro, lakota! Da, gosposka je za to, gosposka naj sodi! Raje hodim ob palici od hiše do hiše, nego jenjati!“

Letošnje knjige družbe sv. Mohorja.

Vsak Slovenec, kdor količakaj narodno čuti in komur je mar napredovanje našega naroda, zlasti priprostega ljudstva, je ponosen na našo družbo sv. Mohorja, kateri ni primere v vsem slovanskem svetu, katero nam zavidajo mogočnejši rodovi in ki je viden spomenik narodne sloge in jedinstvi. Zasluge, katere si je družba pridobila za naš narod, so naravnost neprecenljive in nepopisne. Leto na leto pošilja na stotisoče dobrih knjig mej narod, in vsak, kdor zna brati slovensko besedo, seza hlastno po njih, da si širi duševno obzorje, blaži srce, množi znanje, preganja skrbi in nadloge in oživlja v srca usajene verske resnice. — Bogat in raznovrsten kakor vedno, je tudi letošnji književni dar družbe sv. Mohorja in če kdaj, tako naznanjamo ravno te knjige svojim čitateljem s posebnim veseljem. Družba je izdala šestero knjig ali 83 tiskanih pol za malenkostni prispevek 1 gld. — „Koledar“ je star znanec in zanesljiv kašipot v raznih vprašanih praktičnega pomena. Mimo koledarske vsebine, imenika članov in družbinega oglasnika prinaša več korenitih razprav in mičnih povestij in pesmij, tako „Spomenik ljubezni papeža Leona XIII. do Slovanov“, spisal dr. Andrej Karlin; „Slavospevi sv. stolici“, spisal Jož. Benkovič; „Ujetnik Napoleonov“, „Dekličina molitev“, zložil Janko Leban; „Slovenci v Ameriki“, spisal F. S. Šušteršič; „Zakaj ni vode na Krasu“, zložil A. Medved; „Vrag prijatelj“, zložil Jos. Podkorenčan; „Blagor žalostnim“, spisal dr. Jos. Vošnjak; „Božji obisk“, zložil Jos. Podkorenčan; „Matej Cigale“, življenjepis, spisal Ivan Navratil; „Jernejeve muhe v Begunjah“, zložil Janko Leban; „Terno“, spisal Slavoljub Dobravec; „Jesenska slika“, zložil Jos. Podkorenčan; „Slavec“, spisal I. Fr. Radinski; „Trije modri nauki“, zapisal Michael Lazar; „Francišek Cegnar“, življenjepis, spisal dr. K. Glaser; „Valentin Černe, slaven slovenski kmetovalec

preteklega stoletja“, spisal Fridolin Kavčič; „Tratarjev dolg“, spisal Ivan Štrukelj; „Bogati Marko“, ru ka narodna bajka, poslovenil Ivan Steklasa: Dve narodni pesmi; „Razgled po katoliških misijonih“, spisal dr. I. Križanič; „Prvi slovenski katoliški shod“, spisal dr. Francišek Lampe; „Črtica iz življenja rjavega hrosta“, spisal Fran Štupar; „Gospodarske drobtinice za pohošno gospodarstvo“, spisal Fr. Podborski; „Črtica o zadnji ljudski štetvi“, „Slovenske posojilnice l. 1892“, Razgled po svetni; Uganke. „Koledar“ je okrašen z mnogimi lepimi podobami. — „Na krivih potih“. Povest. Pri prostemu ljudstvu v pouk in zabavo, spisal Žaljski. Slovenskih večernic 47. zvezek. Ta povest ima jako zdravo jedro. Pisatelj si je stavil nalogo, v obliki povesti popisati socijalistično gibanje in radi priznamo, da se mu je to jako dobro obneslo. Povest je mikavno zapletena in naravno završena, bere se gladko in vse, kar se popisuje, zanima čitatelja. — „Na še škodljive rastline v podobi in besedi.“ Opisal Martin Cilenšek. II. snopič. To delo smo že lani iskreno pozdravili in kar smo rekli o prvem snopiču, velja tudi za predležeči II. Naša sodba o tej, z jako finimi podobami okrašeni knjigi je ta: prof. Cilenšek je vreden naslednik nepozabnega Erjavca in njegovo delo se sme postaviti na stran Erjavčevim spisom te vrste. — „Jeruzalemski romar“. Opisovanje sv. dežele in svetih krajev. Spisal dr. Francišek Lampe. II. zvezek. Tudi tega dela prvi zvezek izšel je že lani. V drugem delu popisuje pisatelj pot od Betlehema v Nazaret in do Damaska ter prebivalce svetih dežel. Pisatelj pripoveduje jako zanimljivo in vé svoja opazovanja zaodevati v kaj prikupno obliko, tako da bo knjigo vsakdo lahko čital. Malo čuden se nara vidi pisatelj nasvet, naj bi se Slovenci mesto v Ameriko selili v — Palestino, a ker ne poznamo ondodnih razmer,

Moža, ali sta čula pripoved o lisici in verericama, ki ste se pravdale za orehovo zrno? Je-li Vama znana pripoved, moža?

„Kje tiči ona prekanjena reva? Tako pazi tepec na kravo, vso deteljino mi je že popasel!“ kričal je jak, kmetški možak Molek, izganjaje kravo iz njive.

„Tu si tat? Baš prav, da Ti odpustim tisto pregrešno tatinsko krv! Neusmiljeno opletal je Molek 18letnega, bosonogega mladeniča s palico po hrbtišči.“

„Škodo delati, krasti, kaj ne, prokleti gad! Zato Te je rodila tatinska mati, ona ...“

„Oče Molek, udarite po meni, kolikor Vas je volja, ali mater mi pustite v miru, o materi govorite drugače ... ker ... Bog in duša“ ... divjim pogledom, stisnjenimi pestmi skoči mladenič korak bliže srditemu možaku.

„No, no Jurče! Pripazi na škodo, da ne bo greha!“ rekel je mirno, ali mehko Molek in začel graditi luknjo, ki jo je krava napravila.

„Hm, hm, vidiš tega otroka! Kako se poganja za svojo mater! Da imam v hiši hčer za oddajo, boljšega zeta si ne bi želel. Hm, hm, kak otrok!“ okašljeval se je Molek ...

Imel sem psa, zvesto žival, ki je sledila vsak moj korak. Poginil mi je. Cel dan sem bil otožen ...

„Gospôda! V zdravje vsem veseljakom dvigam ovo čašo. Dokler smo mladi, uživajmo! Moj stari je skoparil, danes ga krije grob! Živila sloboda, živilo veseljaštvo!“ napijal je mladi, bogati dedič danes pokopanega trgovca R.

„Tako velja, prijatelj! V zdravje!“ dere se društvo. Marljivo se čaše praznijo ... Mladi, bogati dedič trdo hrka na klopi.

„Danes mu je oče pokopan! Ta zver, leži pijana v gostilni, danes je zakopal očeta! Slepri!“ čujejo se glasovi razhajajočih se prijateljev.

Sin? ... Društvo? ...

ne vemo o tem predlogu izreči sodbe. Delo Lampetovo, ki je okrašeno z mnogimi izvirnimi jako lepimi slikami, je s tem zvezkom končano. — Nekaj povsem novega je knjiga „Kitajci in Japanci“, spisal Jos. Starè. V tej knjigi, svoje vrste prvi v Slovencih, se na podlagi najzanesljivejših poročil popularno a vseskozi jako živo in zanimljivo popisuje Kitajska in Japonska, prebivalci teh dežel, njih življenje in delovanje, njih uredbe in navade. Brez zadržka odobravamo namero družbe sv. Mohorja, izdajati take popularne spise o tujih deželah in narodih, želeč, da bi se čim prej ozrla na naše najbližje sorodnike, na ostale Slovane, zlasti na Hrvate in Čehe, kar jej bo tem laglje, ker je za to delo pridobila tako izvrstno moč, kakor je prof. Jos. Starè. — Šesta letošnja knjiga je molitvenik „Življenja srečen pot“, nauki, vzgledi in molitve za mladeniče. Če povemo, da ga je spisal sloveči škof Anton Martin Slomšek nepozabnega spomina, ta uzor katoliškega Slovenca, potem je dovolj rečeno o tej knjigi.

Družba sv. Mohorja je imela letos 57.398 udov, torej nekoliko menj, kakor lani, a to je še vedno tako velikansko število, da sme brez najmanjšega strahu gledati v bodočnost. Dohodkov je imela družba 63.834 gl. 16 kr., troškov pa za 27 gl. 81 kr. manj. Bodoče leto namerava družba izdati te-le knjige: „Velike zgodbe sv. pisma“. Slovincem priredil in razložil dr. Frančišek Lampe. I. snopič; — „Krščansko devištvó“. Nauki, vzgledi in molitve za dekleta. Spisal A. M. Slomšek; — „Slovenski živinorejec“, spisal Fran Dular; — „Naše škodljive rastline“ v podobi in besedi, opisal Martin Cilenšek; — „Slovenske večernice“ in „Koledar“. — Slovenskim rodoljubom bodi družba sv. Mohorja toplo priporočena. Kdor pridobi družbi jednega novega člana, koristil je svojemu narodu več, kakor da je izpregovoril deset še tako krepkih napitnic.

Politični pregled.

Šele nekaj dnij zboruje državni zbor in že so nastale take homatije, kakeršnih zadnjih petnajst let ni bilo nikdar. Vlada je državnemu zboru predložila štiri važne predloge: drž. proračun, zakonski načrt o uredbi domobranstva, naredbe gledé izjemnega stanja na Češkem in načrt splošni volilni pravici. Prva razprava o izjemnih naredbah je bila jako zanimiva, ker se je pokazalo, da vladajo na Češkem nečuvvene razmere, a glavna pozornost je le obrnena na splošno volilno pravico. Vlada predlaga, da imej volilno pravico vsak, kdor je bil pri vojakah in ima vojno svetinjo ter vsak, kdor zna čitati in pisati, kar mora izkazati pred posebno komisijo. Tej

predlogi se upirajo Nemci, Poljaki in klerikalci. Nemci in Poljaki se boje za svojo prevlado, ker bi po novem volilnem redu izgubili mnogo okrajev, klerikalci pa se boje, da bi bila za vedno zagotovljena sedanja šola, kateri so hudi nasprotniki. Ker vlada torej ne more računati na to, da dobi v državnem zboru večino na svojo stran, se bo morala odločiti: ali za razpust državnega zbora, ali za odstop. Splošno se pričakuje da bo vlada razpustila državni zbor. — Na Hrvatskem se pripravljajo nekake premembe, če Bog da na bolje. Hrvatski ban je te dni obiskal slavnega škofa Strossmayra v Djakovem, dasi je bil še pred kratkim zagrizen sovražnik njegov.

Huda je zima, huda, a še hujša sirotinji v velikem mestu. Vrabc, in sleherna ptica, ki se zadržuje tudi po zimi v mestu, vrabc dobi drobtinico, a sirota . . . sirota drhče zime, bogataši ne vedo kaj je glad . . .

Ljudska kuhinja! V skledici prikuhe, komadiček mesa in črnega kruha, večerja, za celih 9 novcev, ali diši, a zunaj je mrzlo, v sobi mrzlo, želodec prazen. Šel sem za mizo, prijel za nož . . . V kotu se stiskata zmrzla otroka, dečko kakih 10 let in dekletce, komaj da se je na noge vzdignilo . . .

Počnem rezati, bil sem lačen, cel dan nisem okusil jedi, cel teden ničesar toplega . . .

„Balček, lačna, lačna!“

„Potrpi, Olgica, komaj sva prišla, potrpi sestrica!“

„Na, mala, jej, tu sedi!“

„Olgica, pusti, gospod je sam lačen, sem hodi!“

„Le jejta, otroka, nisem lačen, jaz ne bom jedel!“

„Bog povrni, dobri gospod!“ in otroka sta počela zajemati.

Cel dan nisem jedi okusil, cel teden ničesar gorkega, in nisem bil lačen . . .

Nisem bil lačen in spal sem, sladko, kot že davno ne!

* * *

Skupaj sva stanovala, bratski delila vsak grizljaj . . . Bil je siromašen, ni krajcarja ni dobival od doma, zaslužil ni ničesar. „Kar je moje, to je Tvoje,“ rekel sem mu, ko sva se sprijateljila. Preživela sva zimo. Početkom spomladi preselil se je, dobil je izdatno službico.

„Zdravo, prijatelj! Še v postelji, bolan, kaj?“ govoril je veselo nekega jutra dosti rano.

„Ni mi nič prav, včeraj nisem jedel, brate!“

„Prideš danes na društveni ples, naravski, kaj ne?“

„Žep prazen, želodec laja, prijatelj!“

„Jaz bom šel, moram iti, saj je narodna stvar! Desetak bo zadostoval, menim. Žal mi je, da Te ne bo! Zdravo!“

Ostal sem celi dan v postelji, nisem bil lačen, ali po noči nisem zatisnil očesa!

A. Levakov.

— Na **Madjarskem** so bili v drž. zboru hudi prepiri zaradi nekkih cesarjevih govorov. — Stvar se je iz lepa uravnala, a zato vendar ni misliti, da se bo sedanja vlada še dolgo vzdržala na krmilu. — Mej **Avstrijo** in **Srbijo** že dlje časa niso posebno prijateljske razmere, sedaj pa so začeli na Dunaji srbskim sosedom kar s polenom groziti. Brez pomena to ni. Sploh pa so razmere mej posamnimi državami jako slabe, in kdo vé, če bi že

ne imeli vojne, ko bi ne skrbeli za mir Rusi in Francozi. Rusija in Francija sta zaveznici, katerih se boje vse druge države. Prav sedaj se mudi rusko brodovje v francoskem pristanu Toulonu. Francozi so svojim zaveznikom na čast priredili take slavnosti, kakeršnih še ni bilo nikdar na svetu. Pri teh slavnostih se je pokazala jedinstvo mej Rusi in Francozi v vsi svoji trdnosti in moči, in to nas tolaži, da gledamo brez strahu v bodočnost.

Dopisi.

Iz Podpeči, 13. oktobra. [Izv. dop.] (Pobožna sleparica.) Zelo Vam bodemo zahvalni, ako priobčite ta dopis v Vašem cenjenem listu. Mi upamo, da se bode potem vendar naredil konec pohujšanju, katero razburja že toliko časa vso Presersko faro. Prosili smo že na kompetentnih mestih, da vmes posežejo, pa niti visokočastiti ordinarijat, niti slavno okrajno glavarstvo se dosedaj nista odzvala našim prošnjam. Stvar je sledeča: Prišla je k nam ženska, katera ni v Presersko faro pristojna. Ta ženska je že na Vrhnikih in v Logatcu razburjala pobožne ženske s tem, da se je večkrat „zamaknila“ in potem nevednim ljudem pripovedovala, koliko njih sorodniki v vicah trpe in koliko je treba njej dati, da jih bode z molitvijo rešila. Pri nas je najžalostnejše to, da je naš kaplan B. njena desna roka; kajti to, da jo vsak dan obiskuje in da ona tudi v farovžu hrano dobiva, pripravilo je ljudi do tega, da groze s prav resnimi stvarmi. Preserski gospod župan poklical je to sleparsko žensko že k sebi na odgovor; pa glejte! mesto nje pride k županu g. kaplan z naznanilom, da je poklicana bolna. Potem pa pravi: „Sploh pa Vas, župan, ta reč nič ne briga, to je cerkvena stvar!!“ Tudi občinski zastop se je o tej reči posvetoval. Pa prišlo je naznanilo, da se je neka pobožna Preserska ženska že v farovžu zavezala, to pobožno žensko do smrti živiti. In možje so sklenili: Nas tedaj ne bode nič stala; če jo hočejo nekaterniki ravno imeti, naj jo pa imajo; bodo že videli, kaj bo iz tega. Naj navedem par slučajev: Vdova Anžiča z Jezera šla je vprašat zamakneno sleparico, kaj je z njenim možem. Ta jej je odgovorila, da vidi njenega moža v vicah za lase visečega (!) in da mora dati gospodu kaplanu za dve sveti maši, da ga reši z vic. Umrlega vulgo Knešplerja videla je v vicah do pasu v ognji; pa ona moli zanj in ko je bila slednjič zamaknena, je že toliko izprosila, da je sedaj samo do kolen še v ognji! In tako Vam lahko napišem še dosti slučajev, pa to menda zadostuje. Skoraj neverjetno je, da se take reči pri nas gode, pa kaj hočemo, ko nam nihče ne pomaga. Prosimo pomoči, da v resnici v veri ne opešamo, kajti razburjenost je velika. Gosp. kaplanu B. pa želimo, da kmalo dobi kako faro v Kočevji, kjer bode bolj navdušeno lahko prepeval „die Wacht am Rhein“, kakor pri nas. Če mu bode zamaknena sledila, rešeni bodemo obeh —. Ako se pomisli, koliko nesreče prouzročila je slična sleparica pred par

leti pri Mali Nedelji na Štajerskem, je pač skrajni čas, da se tudi pri nas konec napravi takim okornim sleparstvom.

Od Sv. Trojice pri Cerknici, 15. oktobra. [Izv. dop.] (Požar. — Ognjegasno društvo.) Prebivalce naše župnije zadela je pretekli teden velika nesreča. Imeli smo namreč minole dni dvakrat ogenj. Prvič dné 11. t. m. gorelo je v vasi Sleme. Požar uničil je vso vas, 7 števil, z vsemi poslopji, samo trem praznim kozolčkom in jednemu skednju je prizanesel; ta poslopja stoje namreč nekoliko oddaljena od vasi, drugo je pa vse zgorelo na pr. mrva, razno orodje, živež in tudi obleka. Ogenj je nastal pri posestnici Uršuli Tavželj na sredi vasi. Zažgal je nekdo na skednju, kdo je to storil, do sedaj še ni znano. Ta uboga družina Tavželj si ni mogla oteti ničesar, njej je vse zgorelo, vsa obleka, ves živež, vozovi in celo trije prešiči, kratko rečeno čisto vse. Ljudje so res privreli od vseh strani v velikem številu na pomoč, pa niso mogli nič pomagati, kajti hipoma bila je vsa vas v plamenu. Vođe ni blizu, vas pa tudi nima nikakoršnega gasilnega orodja. Že prej je trla prebivalce te vasi velika revščina, kaj bo pa šele sedaj z njimi? Niti ljudje niti živali nimajo bivališča. — Pri nas postale so noči že zelo mrzle. Žalost obhaja človeka, ko sliši po noči otroke mraza in lakote se tresoče milo jokati in lačno živino zamolklo tuliti. — Komaj se je raznesel glas o tej nesreči po okolici, pretreslo nas je že zopet novo grozno poročilo, kajti komaj dva dni po tej nezgodi, 13. t. m. imeli smo že zopet ogenj v svoji sredi. Gorelo je v vasi Malin kakih 10 minut od župnijske cerkve Sv. Trojice, pri posestniku Matiju Hitiju. Požar mu je uničil skedenj z mrvo vred, živinski hlev, žitnico in svinjake. Beda teh pogorelecev je v resnici velika, zato ker so pogoreli ravno sedaj, ko so bili že ves živež pospravili in se že zima bliža, zato se jih Vsemogočni usmili in jim nakloni mnogo dobrotnikov. — Pri tej priliki se je jasno pokazalo, kako nujno je potreba, da se osnuje prej ko mogoče v veliki občini Bloški ognjegasno društvo. Komaj par let je minilo, kar je pogorel velik del vasi Radlek v Bloški župniji in sedaj pa kar najedenkrat cela vas pri nas! Ako bi imeli ognjegasno društvo in par brizgalnic, potem bi bilo pač mogoče požare zadušiti ali jih vsaj izdatno omejiti.

Iz logaškega okraja, 15. oktobra. [Izv. dop.] (Blagoslovljenje nove šole.) Krasni je-

senski dnovi razveseljujejo nas letos ter nam omogočijo, — razne izlete in slavnosti. Povsod probuja se naš mili narod iz davnega spanja, povsod kaže znake napredka in pomladanskega probujenja. — Čul bodeš mnogokrat častiti čitatelj, da je kranjski kmet „zabit“ — a temu ne verjemi! — Glej njega požrtvovalnost za omiko in napredek njega mladine — in videl bodeš, — da je vnet za napredek. Naši vrli prebivalci logaškega okraja zamorejo se ponašati s tem, kajti požrtvovalnost in radodarnost za izobrazbo njega nežne mladine je posebno velika. Dolenje in Gorenjelogaška šola, dve krasni poslopji so ti živ znak narodnega napredka, živ znak vrljih narodnih Notranjcev. Kjerkoli ustanovlja se šola na Notranjskem, tam dvigne se ti iz zemlje krasno poslopje z napisom: „ljudska šola“. — In prav je tako! Lepo, krasno šolsko poslopje diči vsako vas, vsak kraj, ona znači nam značaj in napredek dotičnih vaščanov.

Tako slavili smo dne 12. t. m. v Grahovem pri Cerknici na Notranjskem slovesno blagoslovljenje na novo prezidane in razširjene šole. Ne bom ti popisaval krasnega šolskega poslopja Grahovskega, zagotavljam le, da ti je to v resnici uzorna šola. — Čast in slava vrlim Grahovcem, krajnemu šolskemu svetu, osobito njega vrlemu predsedniku gospodu Tonetu K r a š o v c u, posestniku iz Žirovnice, — vsemu stavbinskemu odboru ter vrlemu narodnemu nadučitelju g. Hinku Likarju.

Blagoslovljenje vršilo se je v resnici prav slovesno. — Že ob 8. uri zjutraj naznanjalo je veselo zvonjenje slavnostni dan. Od vseh strani vrelimo učitelji in učiteljice v z zastavami okrašeno Grahovo. Vrlim Grahovčani pa so imeli ta dan za pravcati praznik. Po odpustu zadržanega našega g. c. kr. okr. glavarja namestoval je naš priljubljeni c. kr. komisar Fran Župnek. Točno ob

9. uri zjutraj pričelo je slovesno blagoslovljenje poslopja po gosp. dekanu iz Cerknice z asistenco. Po cerkvenih obredih podali smo se v šolo, kjer je prvi nagovoril zbrano šolsko mladino g. dekan. Za njim povzel je besedo g. c. kr. okr. komisar ter v lepih besedah slikal požrtvovalnost občanov in naposled šolo kot otvoreno proglašil, zaklical trikratni slava našem presvetlemu cesarju. — Pevci učitelji in učiteljice z otroci vred odpeli smo cesarsko pesem. Ko se je še nadučitelj zahvalil udeležencem za udeležitev pri slavnosti, podali smo se v cerkev, kjer se je darovala med prepevanjem učiteljskega zbora slovesna peta maša. — Po sv. maši združili smo se v res prav prijazni in postrežljivi hiši gosp. Mateja Krajca k obedu. Vsa čast Krajčevi hiši! — Umevno je, da so se vrstile tu mnogovrstne napitnice. Prvo sprožil je gospod Požnel, nadučitelj iz Rakeka na presvitlega cesarja, — na kar se je odpela cesarska pesem. Zatem povzel je besedo g. c. kr. okr. komisar ter v jedrnatih besedah zopet naslikal veliko požrtvovalnost Grahovcev, katerim bodo stroški donašali mnogo sadu. — Tako so se vršile napitnice za napitnico. Med prepevanjem raznih slovenskih pesnij minula je ura za uro in kratka prosta zabava zaključila je slavnost. Res krasen dan je bil in vrlim Grahovčani zamorete ponosni biti nanj. Vi sezidali ste hram, v kateri boste pošiljali svojo deco, iz katere Vam bodo vrlim učitelji izgojili verne, narodne sinove, vrle državljane. — Ne bojte se! Akopram se je v Grahovski cerkvi očitno oznanilo, da bo 12. t. m. blagoslovljenje te „nobel“ šole, akopram se je izustil v šolskem poslopju — v stanovanji nadučitelja — mlad kaplanček, da je stanovanje za učitelja prelepo, češ, še „fajmošter“ takega nima, ne bojte se vrlim Grahovci! Vaša požrtvovalnost služi Vam v čast ter bo Vašim potomcem prinašala obilo sadu!

Slovenske in slovanske vesti.

(Sokoli v Domžalah.) Dne 8. t. m. napravil je „Ljubljanski Sokol“ izlet v Domžale, kjer se je vršila ustanovna slavnost ondotnega bralnega društva. Izlet se je sijajno obnesel in bo imel v narodnem oziru gotovo trajen uspeh.

(Nov odvetnik.) Gospod dr. Dragotin Treo, znan kot odlični rodoljub, otvoril je svojo odvetniško pisarno v Postojini (v Kogojevi hiši). Notranjci — svoji k svojim!

(Deželnozborska volitev v Celji.) Volitev dežel. poslanca namestu umrlega dra. Neckermanna za mesta in trge: Celje, Brežice, Laški trg, Sevnica, Gornji grad, Ljubno, Mozirje, Žalec in Vojnik je določena na dan 21. novembra. „Slovensko politično društvo za Štajersko“ postavilo je po soglasnem sklepu zaupnih mož kot kandidata za to volitev g. dra. Jurija H r a š o v c a, odvetnika v Celji. Rečeno društvo pravi o kandidatu, da so mu razmere, v katerih živé meščani in tržani tega okraja povsem znane, da je mož mirnega in jeklenega značaja, in navzet čiste ljubezni za domovino in svoje rojake,

njemu da sme torej vsak volilec z mirno vestjo in veselimi srcem dati svoj glas. Potem nadaljuje imenovanega društva oklic: Volilci! O tej prevažni priliki dokažite, da se prebivalstvo v mestih in trgih zaveda svojih političnih pravic in tudi svoje narodnosti. Dolgotrajen in težaven je boj, ki ga bide slovenski narod sploh za svoje pravice in sicer na vsakem polju. Vsakemu rodoljubu je znano, kako nas povsod izpodriva nasprotna stranka, kako se še vedno prezira naš jezik v uradih in šolah, kako skuša v zadnjem času brezobzirno društvo naše ljudstvo celo gmotno uničiti, odpoditi iz dežele. Naš boj je pa tudi nejednak, ker vlada ni naklonjena težnjam slovenskega naroda. Odveč bi bilo, naštevati krivice, katere moramo ravno prenašati od one strani, kjer bi imeli pričakovati varstva svojih pravic. Volilci! Tega boja se niste bali dosedaj — tudi se ga ne bode bali zanaprej! V slogi je moč! Le ako smo jedini in združimo vse naše moči, mora biti zmaga naša. V boju se skušajo moči; brez boja ni zmage. Pridite torej volilci na dan volitve

vsi brez izjeme ter brez izgovora na volišče in volite soglasno kandidata, ki ga vam priporoča „Slovensko politično društvo za Štajersko“. — Kandidat nemškutarske stranke je sodni pristav v Celji dr. Wokaun

(Tržaški namestnik Rinaldini.) Dne 9. t. m. nastopil je Tržaški namestnik Rinaldini uradno potovanje po podgrajskem okraju v Istri. Ljudje se za njegov prihod še zmenili niso. Samo župani in učitelji so ga pozdravljali, ker so morali. Narod, davke plačujoči narod je visokemu gospodu na drug način pokazal, kako sodi o njem in njegovem delovanju. Koder se je namestnik vozil, povsod so bili pribiti lepaki z napisom: „Živio naš cesar in kralj Franc Jožef I. Živio naš poslanec Vekoslav Spinčić!“ a po cestah je bilo potresenih na tisoče drobnih listkov v narodnih barvah in z istim napisom. Če vlada na Dunaji še zdaj ne vé, kako misli o Rinaldiniju narod, potem je popolnoma slepa.

(Občni zbor polit. društva „Sloge“ v Gorici) vršil se je dne 12. t. m. pod predsedstvom drž. poslanca dr. Gregorčiča. Tajnik je poročal o odborovem delovanju, potem pa je zbor po daljši razpravi vzprejel 5 resolucij in sicer: 1.) gledé železnice po Vipavski dolini, gledé železnice po Soški dolini in čez Predel ter gledé železnice čez Bohinj v Javornik ali čez Idrijo v Škofjo Loko; 2.) gledé slovenskih ljudskih šol v Gorici; 3.) gledé zapiska porotnikov in gledé protinarodnega postopanja goriškega drž. pravdnštva; 4.) gledé nesramnih psov, s katerimi obkladajo nasprotniki slovenski narod v javnih zastopih in gledé spletk, s katerimi hočejo nasprotniki razupiti naš narod, kot nemiren in krvoločan ter sosedom nevaren rod; 5.) gledé stališča, katero so zavzeli slovenski poslanci nasproti izjemnemu stanju v Pragi in gledé splošne volilne pravice.

Razne vesti.

Štiridesetletnica kranjskega čebelarja. V Mojstrani na Gorenjskem deluje že nad 40 let utemeljitelj in lastnik največje in prve gorenjske čebelarke trgovine g. Mih. Ambrožič, ki si je pridobil velikih zaslug za gorenjsko čebelorejo, katera slovi daleč preko mej naše dežele. Veliki čebelunjak gosp. Ambrožiča ima v petih oddelkih okoli 700 panjev. Od teh panjev pa je komaj četrtina po Dzierdzonovem sistemu, ker se zaradi gorenjske zime ti panji niso obnesli za prezimovanje čebel. Izborni čebelar izumil je več za čebelorejo važnih predmetov, ki so patentovani in jih praktično uporabljajo čebelarji raznih dežel. Gorenjske čebele izvažajo se po vsem svetu in so na jako dobrem glasu. Zaradi zaslug za čebelorejo imenovalo je mejnarodno čebelarsko društvo g. Ambrožiča l. 1891 svojim častnim članom. Na raznih avstrijskih in inozemskih razstavah, na katere je g. Ambrožič pošiljal svoje čebele in druge v čebelarstvo spadajoče stvari in katerih se je večinoma udeležil osebno, dobil 83 odlikovanj ne vštévši razna priznavalna pisma za njegove pošiljatve.

(Letošnje novačenje v Avstriji.) V vseh treh razredih se je predstavilo letos v zdravniško preiskavo 764.330 novincev, izmej katerih je bilo potrjenih 171.310

(Nova obrtna nadaljevalna šola) se bode odprla v Št. Vidu nad Ljubljano. Ker je mizarški obrt v Št. Vidski okolici in posebno v Vižmarjih jako razširjen, bode ta šola, ki bode v zvezi z ondotno ljudsko čveterorazrednico, gotovo prav blagodejno vplivala

(Volitev v Celjski okolici) na Ostrožnem bode za nov občinski odbor dne 26. in 27. t. m. Ta volitev je velike važnosti za Celjsko okolico. Od l. 1890. so imeli Slovenci večino v občinskem odboru in storili marsikaj koristnega v gmotnem, a tudi v narodnem oziru in uvedli slovensko uradovanje. Na volilnem shodu dne 8. t. m. se je sklenilo, da se zopet volijo vsi dosedanji odborniki. Nasprotniki se bodo seveda prizadevali, da bi prišli zopet na krmilo, pa bode menda zaman.

(Volitev v tržaški okolici.) V nedeljo, dne 15. t. m. vršila se je v Šentivanskem okraju volitev občinskega svetnika in dež. poslanca namestu g. Nabergoja, ki je prevzel zastopstvo občinskega okraja. Izvoljen je bil kandidat „Edinosti“ gosp. I. M. Vatovec. Zloglasni kapelan Pacor, slovenski odpadnik, ki hodi z laškimi iredentovci čez drn in trn, je sramotno propadel.

(Prestop k pravoslavni veri.) V nedeljo, dne 8. oktobra, prestopile so v Trstu, v pravoslavni cerkvi pri sv. Spiridijonu, v navzočnosti številne množice, dve Slovenki in jeden Slovenec k pravoslavni veri, namreč: Ivan Jajčič, rodom iz Ustja in soproga njegova, Ana Jajčič, rodom iz Križa v Vipavi, ter 24letna Ant. Dreni, rojena v Trstu, pristojna v Cerknico na Kranjskem.

(Nova lokalna železnica.) V Železni Kaplji osnoval se je pripravljalni odbor, ki bode delal za lokalno železnico iz Sinče vasi do Železne Kaplje. Koncem tega meseca bode glavni shod udeležencev.

Odstotno število za vojaščino sposobnih se je znižalo za 12°/_o, kar ni ravno veselo znamenje.

(Zavod za cepljenje proti pasji steklini.) Ker so se poskusi s cepljenjem proti pasji steklini, katero se zdaj vrši z boljšim uspehom iz krvi zastrupljenih živali, obnesli dobro, bode vlada ustanovila zavod za cepljenje na Dunaji.

(Boj v menažeriji.) V Chicagu bil je v Hagenbeckovi menažeriji v razstavi te dni krut boj mej dvema medvedoma, tremi leopardi in jednim levom. Mej gledalci nastal je velik strah in je bilo v gnječi pri izhodih več žensk in otrok poškodovanih. Krotitelja levov, ki je hotel pomiriti besne zverine, so le te napadle in smrtno ranile.

(Roparstvo v Italiji.) Na cesti iz Bologne v Ferraro napadli so roparji trikrat razne potovalce, kar je vzbudilo veliko razburjenost. Tovarnar vit. Buratti jeden najpremožnejših mož v Bologni, ki se je branil proti sedmim roparjem, bil je ustreljen in oropan. Trgovca Barbierija in Grandinija napadli so roparji, ju ranili in oropali. O roparjih ni nobenega sledu.

(Drag konj.) Pruski grof Lehndorf kupil je na dražbi v Newmarketu plemensko kobilo za 31.000 mark, to je 18.000 gld.

(„Kaj mi slava mar in čast . . .“) tako nekako je modrovala 19letna bavarska princezinja, lepa Avgusta Marija Lujiza, ko je naznanila svojim roditeljem, da se neče poročiti z izbranim jej ženinom, ker ljubi nekega 22letnega barona, poročnika pri konjiki, ki ima najlepše brčice in najljubeznivejše oči na svetu. Princ Leopold in soproga njegova sta sicer priznavala ta izredna svojstva poročnikova, a vzlic temu sta lepi hčerki ugovarjala in se protivila njenim željam. Rečeni poročnik je bil hkrati premeščen v neko zakotno garnizijo, kjer mu stotnik niti 24urnega dopusta ni dovolil, dasi ves ljubi dan ni imel drugega dela, nego premišljevat, kako strahovito velik je razloček mej princezinjo Avgusto in nekoliko okornimi krasoticami zakotne vasi. To je trajalo nekaj mesecev, kar dobi poročnik poziv vrniti se v Monakov. Princezinja Avgusta ni pozabila svojega poročnika, same ljubezni je obolela tako hudo, da so roditelji koj privolili v zvezo s poročnikom. Poroka se bode že v kratkem vršila.

(Sleparski škof.) Po Avstriji klati se neki slepar imenom J. Audon, ki je preoblečen kot duhovnik in se predstavlja kot kaldejski škof in pri lahkovernih ljudeh pobira miloščine za cerkvene namene. Papežev nuncij opozoril je razne škofijske urade na tega sleparja, ki uporablja nabrane novce za se.

(Prvi skakač na svetu) je Anglež James Darlez, ki se sedaj producira v zimskem cirkusu v Parizu. Najznamenitejše točke njegovega vratolomnega programa so: brez zagona skoči čez vrh, napeto v višini 6 metrov; z zagonom dveh korakov skoči čez 6 stolov, postavljenih drug na drugega, a s tremi koraki preskoči dva stola,

postavljena 15 metrov vsaksebi. Najparadnejša točka je saltmortale čez stol, ki stoji na mizi in na katerem stolu stoji človek. Za ta skok mu je treba zagona 4 korakov. Darlez pojde v kratkem v Ameriko. Njegov impresarijo mu plačuje 7000 frankov na teden.

(Samostojno ženstvo v Ameriki) Število žensk, ki si samostojno služijo svoj kruh, je v Ameriki že presešlo četrť milijona. Tako nahajamo 110 ženskih odvetnikov, 165 ženskih duhovnikov, 320 pisateljic, 580 časnikaric, 2061 umetnic, 2136 ženskih arhitektov, 2106 se jih peča z živinorejo, 5136 pri vladi nastavljenih ženskih uradnikov, 2438 zdravnic in ranocelnic, 13.182 učiteljic glasbe, 46.800 ženskih farmerjev, 21.071 ženskih uradnikov in knjigovodij, 14 463 posestnic samostalnih trgovin in 155.000 učiteljic.

(Prostovoljno od glada umrl) je v Filadelfiji nedavno avstrijski mornar Anton Bačetič, ki 76 dnij ni hotel ničesar zaužiti nego vodo. 50letni mož, ki je tehtal 190 funtov shujšal je po dolgem postu tako, da ga je bila sama kost in koža. Iz same trmoglavosti se je polagoma usmrtil s stradanjem. Nekega dne namreč pri zajutreku ni našel niti noža niti vilic. To ga je tako raztogotilo, da se je zaklel, da nikdar več ne zaužije kake jedi. Držal je svojo prisego. Zastonj so se prijatelji, doktorji in duhovniki trudili, — ni se dal pregovoriti. Trdna njegova narava protivila se je 76 dnij. Ko pa je čutil, da se mu bliža konec, poklical je prijatelje in odredil, kaj naj se zgodi z njegovim prihranjenim imetkom 700 dolarjev. Obšla ga je tudi želja po krepki juhi, katero so mu hitro prinesli. A zvest svoji prisegi, zgrudil se je umirajoči na smrtni postelji in bil mrtev.

Poučne stvari.

Poliranje z lesnim ogljem.

Hišni opravi moremo dati lepo črno površje, ako jo poliramo z lesnim ogljem. To stane pač precej dela in truda, a vspehi so tako lepi, da smemo uže nekaj časa žrtvovati v ta namen. Postopa se pa tako: Les najprvo pokrijemo s kafro v vodi namočeno, potem pa takoj z zmesjo železnega sulfata in šišek. Te dve tvarini se vjeste v les in ga črno pobarvate. Ko se je les nekoliko posušil, ga zdrgnemo s krtačo, potem pa z zelo fino stolčenim ogljem. Kjer drgnemo rezbarska dela, treba vzeti posebno fino oglje; v vseh slučajih drgnemo oglje s flanelo v les, a med tem močimo z lanenim firnežem in terpentinovim špiritom. To se precej časa ponavlja, konečno pa je les tako lepo črn in gladek, kakor se to ne doseže z nobeno drugo polituro.

Živo apno za ohranjenje sadja.

Sadje in krompir se dolgo ohrani, ako ga posujemo z mletim živim apnom. Krompir se je na ta način ohranil štirinajst mesecev.

Jesenska paša

je živini dostikrat kaj nevarna. Vremu je v tem času navadno jako spremenljivo, deževno in mrzlo in tudi slana že rada pada, kar vse kaj lahko prouzroči prehlajenje zlasti prebavil. Krave, ki uživajo ozebljeno klajo, kaj rade zvržejo. Da se pa živina raznovrstnih bolezni, ki valed jesenske paše lahko nastanejo, nekoliko ovaruje, naj se ji v jutro in zvečer malo suhe krme polaga; na

pašo pa se naj nikar poprej ne spušča, dokler ni rosa in slana popolnoma izginila in tudi zvečer naj se ne pušča predolgo na paši. Po močvirnih in zelo mokrih travnikih pa živine sploh ni pasti, kakor tudi ne pri mokrem in hladnem vremenu.

Nemirne konje,

ki se ne puste podkovati, s tem pomiriš, da vliješ na roko nekaj kapljic petersiljevega olja in potem konju držiš roko pod nosnicami.

Loterijske srečke.

Linc, dné 14. oktobra: 17, 28, 54, 85 43.

Trst, dné 14. oktobra: 58, 23, 48, 3, 40.

Tržne cene v Ljubljani

dne 21. oktobra t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	60	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	6	—	Surovo maslo, "	—	86
Ječmen,	6	—	Jajce, jedno	—	03
Oves,	6	40	Mleko, liter	—	16
Ajda,	8	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	6	—	Telečje " "	—	58
Koruza,	5	80	Svinjsko " "	—	58
Krompir,	2	20	Kostrunovo " "	—	36
Leča,	12	—	Pišanec	—	50
Grah,	12	—	Golob	—	18
Fižol,	8	—	Seno, 100 kilo	—	357
Maslo, kgr.	1	04	Slama, " "	—	267
Mast,	—	68	Drva trda, 4 □ metr.	—	720
Špeh frišen	—	60	" mehka, 4 "	—	5

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost.

Glavni zastop

Bartholijevega originalnega karbolineja

Maščoba za konjska kopita in usnje. (5—20)

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca (11—20)

zobozdravnik A. Paichel,

poleg čevljarkega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadstr.

Najnižje cene

Preobleke

L. Mikusch

tovarna izdelovalec

Ljubljana, Mestni trg 15.

Popravila.

Skrbno izdelovanje

Največji izbor.

13—20

J. Traun v Ljubljani

mehanični mlin, tovarna ješprenjčka in jesliha, trgovina s špecerijo, žganjem, žitom, pridelki in drvmi

priporoča veliko zalogo svojih izdelkov:

pšenično, ajdovo, rženo in koruzno moko, ješprenj, ješprenjček in pšeno, najmočnejši in najokusnejši vinski kis in kisov cvet. Priporoča tudi špecerijsko blago, žganje, špirit, suhe in oljnate barve. Kupuje vse domače pridelke in priporoča mnogovrstna, zanesljivo kaljiva semena. Zivinorejem priporočam zadnja moka za živino, ker je ceneji in izdatneji kot druga sredstva. (3—20)

Zunanja naročila se hitro in natančno izvrše.

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (6—19)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave krogljaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezem tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Naznanilo.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da bodem dne 15. oktobra t. l. odprl svojo

odvetniško pisarno
v Postojini

(v Kogej-evi hiši).

Dr. Dragotin Treo

odvetnik.

(33)

A. Schäfer

rokovičar in obvezaritar

Kongresni trg 7. Ljubljana Kongresni trg 7.

Velika zaloga vseh

kirurgičnih obvez in kilnih pasov.

Velika izbira in zaloga vsakovrstnih rokovič iz c. kr. pr. dvorne tovarne J. E. Zacharia na Dunaji; zavratnikov, manšet, angleških in francoskih dišav, modercev itd. (4—20)

Ign. Faschinga udove

ključavničarnica v Ljubljani, Suknarske ulice šte. 3

priporoča bogato svojo zalogo **štedilnih ogojšč** solidnega dela po najnižjih cenah in vsprejema tudi vsakovrstna **stajbinska dela.** (7-20)

Zunanja naročila izvršujejo se točno.

Založba tovarne

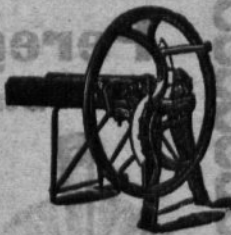
pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na Starem trgu št. 1, nasproti železnemu mostu.

Tu se dobivajo vsake vrste kmetijski stroji, kakor tudi blagajnice, varne pred tatom in ognjem. P. n. gospodinjnam, šiviljam krojačem in čevljarjem priporočam svoje izvrstne

šivalne stroje

mного ceneje, nego drugod za katere tudi 5 let jamčim (garantiram). (8-20)

Popravila izvršujejo se pri meni točno in po ceni.

J. Kunčič izdelovatelj soda-vode

v Ljubljani,

v Križevniških ulicah št. 10
filijalka v Lescah, Bled,

priporoča čast. p. n. občinstvu in gospodom gostilničarjem svojo dobro izdelovalnico dobre, zdrave, ukusne soda-vode.

Zunanja naročila izvršujejo se točno. (16-19)

Zaupni mož v vsakej fari. Velevažno, stolerja obstoječa, povsod izvanredno zaupanje in spoštovanje uživajoče domače **denarstveno podjetje** (poroštveni zasklad znaša čez 20 milijonov kron), čegar glavni sedež je na Dunaji, koje je cesarsko kraljevo privilegirano ter je pod vrhovnim nadzorstvom visoke c. kr. državne vlade in čegar vsestransko priznano blagonošno delovanje se razteza po vseh pokrajinah naše avstrijske domovine, pooblašča v vsakej fari po jednega **zaupega moža** z nalogo, pospeševati večje razširjenjega tega podjetja v dotičnem kraju.

Razumne, čislane in v denarstvenem obziru popolno zaupanje uživajoče osebe, koje si želijo pridobiti vedno rastoči postranski zaslužek za mnogo let, blagovolijo naj pod znamko „**201.191, Graz postlagerad**“ več poizvedeti. (18-13)

Adolf Hauptmann

tovarna. (9-20)

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja

v Ljubljani, ob vogalu Resljeve ceste št. 41 v lastni hiši in filijala: Slonove ulice št. 10-12.

„NARODNA TISKARNA“

priporoča po nizkej ceni

VIZITNICE

v elegantnej obliki.

Odlikovana v Trstu 1892. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (14-20)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigljiva opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.